16de JAARGANG — CURAÇAO DEN 20sten MEI 1899. — No. 803

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 19 Mei.

PINKSTEREN.

Drie jaren lang waren de Apostelen den Heer gevolgd. Schier elken dag hadden zij Zijne wonderdaden en verheven voorbeeld aanschouwd en uit Zijn mond de lessen vernomen van Goddelijke Wijsheid om ten slotte hunne uitverkiezing voltooid en bekroond te zien door de ontzagwekkende zending, waarmede hun heel een wereld ter verovering werd aangewezen: "Gaat en onderwijst alle volkeren.... en leert hen onderhouden wat ik U bevolen heb!"

Niets onbrak — menschelijkerwijze gesproken — aan hunne voorbereiding, geleid door den Zoon Gods zelven. En toch kwam tot hen het uitdrukkelijk bevel, te blijven in de Heilige Stad totdat zij worden "aangedaan met kracht uit den Hooge"; — toch verzekerde hun de Heer dat eerst de komst van den Geest dien de Vader zoude zenden, hen tot het heilig dienstwerk bekwamen en hun alle waarheid leeren moest.

Alle waarheid! Niet slechts die omtrent de geheimenissen Gods, maar ook die omtrent hen zelven en nopens de beteekenis en eischen hunner roeping als verkondigers van het Godsrijk op aarde.

Want al had ook Cephas eenmaal uit naam van al zijne medebroeders openlijk en plechtig getuigenis afgelegd van zijn oprecht geloof in den Meester als den Christus, den Zoon van den levenden God, al was op den vooravond des Lijdens hun ziel vervuld geworden met bovenaardsche vreugde bij de verzekering uit den mond des Verlossers dat zij thans rein waren, en Hij hen voortaan niet meer Zijn dienaren maar Zijn vrienden noemen zoude — voor de vervulling der hun opgedragen hemelsche lastgeving stond hun het wezenlijk en schijnbaar onoverkomenlijk beletsel in den weg eener telkens zich verradende en voor elk offer terugdeinzende eigenliefde, eener met de roeping van den dienaar des Gekruisten volkomen strijdige zucht naar toekomstig aardsch bezit en wereldsche grootheid.

Of was het Petrus niet, die, blijkbaar zijn aanwezigheid onder het getal der Apostelen meer toeschrijvend aan eigen vrije keuze dan aan de genadige bevoorrechting des Hemels, den Heer de belangzuchtige vraag stelde: „Zie, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd, wat zal dan ons deel zijn?" Of maakte niet de moeder der zonen van Zebedeus zich tot tolk van de eerzucht harer kinderen toen zij den Christus naderde met de bede: "Zeg, dat deze mijne beide zonen zitten de eene aan uwe rechter- de andere aan uwe linkerhand"?

Het was dezen nog zoo aardschgezinden menschen goed te verblijven in den luister en het ongestoord geluk van den Thabor, terwijl het denkbeeld van een door den Messias te herstellen koninkrijk, waarin zij als rijksgrooten zouden zetelen, hen vervulde tot schier het laatste oogenblik en een bron werd van onderlinge eer- en heerschzuchtige twisterijen zonder tal, maar waar de vijand — toen diens uur gekomen was — naderde om den goddelijken Meester te vangen en te dooden, daar vluchtten zij, lafhartig bedacht op eigen heil, of verborgen zich later doodelijk beangst in de opperzaal te Jerusalem.

Herhaalde malen en onder elk opzicht zien wij aan hen bewaarheid worden het woord hun eenmaal berispend toegevoegd: Gijlieden weet niet van welken geest gij zijt," d. w. z. door welken geest gij, mijne uitverkorenen, bezield moest wezen.

Maar op dien eeuwig gedenkwaardigen Pinkstermorgen toen de Geest des Heeren, de Geest van liefde, van werkende, offervaardige liefde over hen was neergedaald, — welk eene verandering! Hoe waren deze vreesachtige, zelfzuchtige mannen zoo plotseling herschapen in helden van geloof en helden van liefde!

Zij, eertijds sidderend op de stem eener zwakke vrouw, en door den dood van Christus uiteengejaagd als schapen zonder herder; zij, die er zelfs niet aan dachten de onschuld van hun meester en de waarheid Zijner leer tegenover de verblinde Joden te verdedigen; — zoodra de Geest Gods hen bezield heeft, werpen zij af alle menschenvrees, verschijnen zij in Jerusalem's straten; met onverschrokken moed en heilige fierheid den Gekruisigde predikend aan priesters en leeraren, treden zij met voeten alle menschelijk opzicht, verachten zij elke bedreiging, trotseeren zij welke foltering ook, en antwoorden aan hun rechters, dat het betaamt Gode meer te gehoorzamen dan den menschen. En alsof het land van Judea geen gevaren en vervolgingen genoeg opleverde voor hun heldenmoed en offervaardigheid, verspreiden zij zich naar alle windstreken, en de ruwheid der meest barbaarsche volken, en de wreedheid van tyrannen, en de verschrikking der martelingen, en het vooruitzicht van een wellicht vreeselijken dood, en de opstand van heel een wereld tegen hen en hunne prediking, — dat alles kan slechts dienen om hun standvastigheid te versterken en hun heldenmoed aan te wakkeren.

De Geest des Heeren herschiep de apostelen en bewerkte door hunne herschepping de vernieuwing van het aanschijn der aarde!

De vernieuwing van het aanschijn der aarde!

Is er één genadegave, die thans wederom, bijna negentien eeuwen na het Pinksterwonder, met meer aandrang van den Heiligen Geest moet worden afgebeden door degenen, die Hem belijden? ...

Van alle zijden hooren wij de weeklachten opstijgen om hernieuwing en bevrijding uit zooveel betreurenswaardige toestanden, weeklachten, minder herinnerend aan de vrome verzuchtingen der patriarchen dan aan het onheilspellend gemor der Joden in de woestijn van Sin. Immers: na de verloochening van God en Zijne souvereine rechten over de wereld was het de grootste misdaad onzer eeuw, dat zij de samenleving der menschen deed sterven naar het hart, door haar het voedsel te onthouden der waarachtige naastenliefde, die alleen de vrucht zijn kan van de deelgenootschap aan den Geest der liefde Gods. Haar eigen uitvindsel, de philanthropie, bleek krachteloos tegenover het egoïsme, zoo vaak—'t zij in wijderen, 't zij in meer beperkten kring — botsing ontstond tusschen eigenbelang en de noodzakelijkheid van het offer.

Helaas, dat niet alléén en uitsluitend op degenen die met God en Zijne wet gebroken hebben, de berisping des Heeren van toepassing blijkt: "Gij lieden weet niet van welken geest gij zijt!"....

Ook den geloovigen Christen dient het hooge Pinksterfeest telken jare een vernieuwde aanleiding te zijn om zich dieper te doordringen van de ernstige waarheid, dat de Geest Gods een Geest is niet van louter beschouwende, maar van werkdadige, vruchtbare liefde, die ons in haar hoogste volmaaktheid de vermaning leert opvolgen van Sint-Joannes: "Mijne kinderen, laten wij niet beminnen met de tong en met woorden, maar met de daad en in waarheid"—van een liefde, vruchtbaar zoowel voor het heil van den evenmensch als in den dienst van God, dáár vooral waar in deze dagen het samentreffen der belangen van hoogere en lagere standen de zegenrijke en verkwikkende inwerking van dien Geest der liefde zoozeer behoeft!

Slechts de Geest des Heeren vermag het aanschijn der aarde te vernieuwen en Zijn uitverkoren werktuigen daarbij zijn geen anderen

---

FEUILLETON.

HONOR I COMBATE.

—o— (1)

Solo, coe un calor no di coestumber, tabata manda henter dia su rayonan for di es cieloe sin nubia di luna di September; ni di mas mínima frescura tabata tempera es calor. Asina un calor sofocante tabata haci den es valje na rioe, koe zelo di es dos jaagdornan koe tabata sigi nan camina, a desaparecé.

Es di mas bieuw, un wardador di mondi, a keda para, el a manda su bonetji berde for di riba su frenta patras, é tabata frega su cara coe patras di su mân i el a dirigié coe un cara interogativa na su companjero.

Esaki a haci un senjal carinjoso coe né:

— Nos tin basta pa awé. Baicas numa, Burkart. Mi ta bai sosega un poco bao di es paloe ai; mi ta bini unbez.

— Doena Jozef bo scopet anto, senjor Baron, es wardador di mondi a respondé, jamando un hoben, koe tabata camna tras di es jaagdornan. Lo mi percura pa é cuida e pieza famoso ai bon. Ma senjor lo no hera den camina mas despues? Awé ta hustamente pa di dos bez koe nos ta na es lugar aki i na brug hende mester tené cuidao. Es promer camina, na banda drechi ta bai na *Teufelssiepen*, i pa banda robes bo ta drenta den mondi.

Coe es palabranan ai es homber a coeminza hari moenstrando coe un cara despreciabel na banda robes.

Es otro a tira un bista liber na es direccion ai. Despues el a bai na un paloe, koe su ramanan a forma un dak. Brazanan di es paloe ai a forma un banki també i el a bai sinta riba djé. Su cachor tabata sigi 'su movecionnan coe atencion. Ora koe el a saca un sigar i cendé, es cachor a cai droemi contentoe den jerba. Es jaagdor cansar manera hende por a mira, a leun na su comodidad i tabata manda huma di sigar su dilanti. Coe satisfaccion é tabata mira su mochila, koe tabata jen di páhara, koe tabata combencé, koe su trabao no tabata por nada. Despues é tabata mira rond.

Favorecer pa claridad di aire, koe tabata haci toer cos brilja mas acerca, é por a mira di aleuw coe simpel bista. Ceroe berde, aki un rioe, mas ajá un janura tabata presentá den horizonte.

Cerca un di es ceroenan tin un pueblecito; casitanan solitaria hende por a mira coe facilidad contra di mondi i gruponan di paloe. Un torentji smal di misa tabata sali meimei di nan. Na pia di ceroe nan a usa forza di awa di es rioe pa industria; segun huicio di algun hende por poné ai un moelina di zaag paloe.

Na banda robes wowo di es jaagdor lo haja un bista menos boenita, hopi lugar sin paloe of un paloe aki i ajá.

Profundo den su pensamentoe, es jaagdor koe tabata sosega, no a poné atencion, com tempoe tabata pasa, té porfin Treff koe a cansa di spera, a lamanta i tabata dal su cabez na rodia di su sjon. El a lamanta, hunga coe e cachor, pasa su mochila na su scouder i camna coe stap grandi riba es camina di ceroe pa brug.

Na lugar di a sigi indicacion di es wardador di mondi, el a cohé camina di banda robes na otro banda di brug. E kier a combencé, koe en realidad es terreno ta asina mal gobernar, i koe e bieuw tin motiboe di doena asina un mal observacion.

Investigando é tabata camna mira rond. Toer camina é tabata haja prueba di un gobierno negligente. Na diferente lugar tabatin paloe cortar na suela, koe jerba a crecé riba nan; un riool koe mester tabata trahar coe masjar cuidao pa pasamentoe di awa, a distrui coe jobementoe i forma un otro camina, haciendo danjo sin duda na otro lugarnan acerca. Lugarnan koe tabata preparar, awor ta toer na jerba di mondi, sin nan ta haci ningun esfuerzo pa utilizé di nobo.

Si é haci un comparacion den es terreno aki i es terrenonan di *Amalienhof*, oenda é tabata es dianan aki, anto su huicio lo ta mas desfavorabel ainda. Ajera no mas, coe un orguljo particular senjor Von Glockner tabata moenstré un barica di ceroe, koe el a planta.

— Tabatin masjar trabao, es donjo, un homber di basta edad caba, tabata observé, moenstrando rond coe su pipa corticoe, masjar trabao i a costa masjar també, ma awor ta bai bon. Un mondi ta un fuente inagotabel, si bo sabi di bai bon uso coe né.

Si e donjo di *Amalienhof* ta papia di su terreno, su coerazon ta manera un rosa. Como jioe di un gran wardador di mondi Hans Otto von Steinfels a trecé amor pa coenucoe riba *Amalienhof*. Tempoe koe el a pasa ai caba, pa koe bao di direccion di su donjo, é aumenta su conocementoe den agricultura, a haci su bista mas skerpi den toer kiko ta dependé di gobierno di un terreno.

Pa esai anto toer loké koe den bista penetrante di Steinfels no tabata manera mester tá, tabata haci é sagudi cabez coe disgustoe. Aja continuamente es donjo ta na regla rooinan i planta, aki solamente nan ta kap paloe i larga otro moeri.

dan diegenen, welke, na onder den invloed Zijner genade aan eigen hervorming te hebben gearbeid, zoowel hun maatschappelijke als persoonlijke daden laten beheerschen en geleiden door Zijn alle zelfzucht doodende en tot edelmoedige offervaardigheid bezielende liefde.

Moge in deze beteekenis het hoogtij van Zondag voor ons allen worden een waarlijk zalig Pinksterfeest!

SISAL OP CURAÇAO.

Onder bovenstaanden titel vinden wij in het *Algemeen Handelsblad* (*Avondblad*) van Zondag, 16 April 1899, N° 22235, het volgende:

De heeren Zeilmaker & Co., directeuren der in aanbouw zijnde Stoomspinnerij en Touwslagerij "Holland" te Edam, schrijven ons het volgende:

Met belangstelling hebben wij gelezen in uw avondblad van heden dat de heer J. H. J. Hamelberg, archivaris te Curaçao, de aandacht vestigt op het groote voordeel dat de sisal-cultuur voor de kolonie Curaçao zou kunnen opleveren, daar er genoegzaam terreinen beschikbaar zijn waarop met voordeel de sisal zoude kunnen verbouwd worden.

Aannemende dat de grond daarvoor zich eigende, wenschen wij omtrent de sisal (*agave rigida var sisalana*) te zeggen dat dit een hennepvezel is, welke eene mooie, helderwitte kleur heeft, sterk is, en zich uitstekend door de spinmachines laat bewerken, hetgeen bij vele andere vezelstoffen niet het geval is. Naar sisal is altijd veel vraag, zoowel voor binnen- als buitenland, maar de kleine voorraden maken thans den prijs te hoog. Voor debiet behoeft geen vrees te bestaan, want als er momenteel tien duizend balen alhier aan de markt waren, zouden deze zekerlijk hunnen weg vinden in Nederland en was buitenlandsche hulp onnoodig. Volkomen waar is het dus wat de heer Hamelberg zegt: er moeten maar industrieelen gevonden worden die de zaak aanpakken, om de proef te nemen. Ieder eene kleine som, en het eiland Curaçao kon den lande tot groot voordeel worden, vooral nu Amerika de geheele Manilla-cultuur en markt in handen krijgt.

Zijn er industrieelen, gaarne doen wij meê.

Wel kan bovenstaand artikeltje tot bewijs strekken, welk een grondige studie onze ijverige archivaris de Heer J. H. J. HAMELBERG verleden jaar over de agave-cultuur heeft geleverd.

Wanneer men vakmannen gelijk de Heeren ZEILMAKER & C°. zóó over deze quaestie hoort spreken, begint men hoe langer zoo meer spijt te gevoelen, dat er nog niet geluisterd is naar den goeden raad van den Heer HAMELBERG om minstens een flink georganiseerde proeve met deze cultuur te nemen, in dezen tijd vooral nu de financiëele vooruitzichten voor de kolonie zoo droevig zijn.

Daartoe moeten Bestuur en industrieelen de handen in elkander slaan. Een proef op kleine schaal met weinig kapitaal kan in deze niet beslissen. Wij zagen het aan de hoogst prijzenswaardige en ijverige pogingen van onzen landgenoot den Heer S. C. HENRIQUEZ, die op zijn plantage *Van Engelen* reeds sedert jaren proeven neemt met de agave-cultuur.

Waren dezen bekwamen landhuishoudkundige, die met vele andere proeven zelfs tot schade van eigen kapitaal gepoogd heeft de Curaçaosche industrie te verbeteren, samenwerking en steun niet onthouden, wellicht had Curaçao dan reeds zijn eigen sisal-export tot grooten zegen der inlandsche bevolking, welke daarin een nieuw middel van bestaan door handenarbeid zou hebben gevonden.

Nog is het niet te laat! Een oordeel, gelijk wij uit het *Handelsblad* aanhaalden, kan misschien de beslissende spoorslag zijn tot de vorming van een Maatschappij. Wanneer zulk een Maatschappij werkt met degelijke zaakkundigen en met den steun van het Gouvernement, die billijkerwijze mag worden verwacht, zullen onzes inziens de actiën spoedig zijn geplaatst.

Waar het mogelijk, zelfs zeer waarschijnlijk is, zoo veel voor deze arme kolonie te winnen, mag wel iets worden gewaagd. Niemand zal dat wraken.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Officieele berichten.

Bij Koninklijk Besluit dd. 6 April dj. No. 4, is de heer C. RENOZ erkend en toegelaten, als Consul, waarnemend Consul Generaal van België voor de Nederlandsche Antillen (Kolonie Curaçao.)

* * *

Bij Koninklijk Besluit dd. 11 April dj. No. 54, is de heer E. H. CHENEY erkend en toegelaten, als Consul der Vereenigde Staten van Amerika op Curaçao.

* * *

Bij Gouvernements-beschikking dd. 10 dezer maand No. 280, is aan den heer J. SCHEUERMAN, hoofd der openbare school op St. Eustatius wegens familieaangelegenheden, twee maanden binnenlandsch verlof verleend.

Havennieuws.

Een kleine wijziging is er gebracht in de tijdtafel van de stoomschepen der *Red D Line*. In het vervolg zullen de beide stoomschepen dier maatschappij, de *Caracas* en de *Philadelphia*, op de terugreis van hier naar New-York steeds de beide havens van Portorico, namelijk Ponce en San Juan, aandoen en in ieder dier havens twaalf uren verblijven.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Aarts Bisschop, A. G. M. Burgers, A. Bethencourt é hijos para entregar á Téodoro C. Vidal, Elena Coster Guiseppe Carujo, B. M. A. Correa, Delvalle & Correa, L. V. Feldmeyer, H. van Gijn, Conte Guis Orsi di Montebello, W. De Haas, Agustina Henriquez, Bernado Komenensia, Maximiliano Monsanto, Julia G. de Ocando, Serafina Pardo, Petrona Perez, Poulonia Rodriquez, Maria Rodriquez, Emilio Rheinhard, Leonilia Sardo, Emil Tegow, G. M. Olivazzo (aang.)

Ongelukken.

Wat men vreesde is werkelijkheid geworden. De werkman, die op last van den Heer CHARLES A. JONES een geweer laadde, hetwelk uit elkander sprong, heeft inderdaad zijn oog verloren. Men hoopt echter het andere nog te kunnen behouden.

Wij hopen het van harte voor den onfelukkige, die anders in zeer moeielijke financiëele omstandigheden zal geraken, daar de Heer CHARLES A. JONES, als philantroop van den echten stempel, zooals in *De Vrijmoedige* van 18 Mei ll. wordt medegedeeld, "bij het in dienst nemen van werklieden, om gegronde (?? *Red A.*) redenen als voorwaarde stelt, o. a. dat hij, bij het hun overkomen van eenig ongeval, noch vergoeding, noch verplegingskosten te betalen zal hebben."

— Gisterenavond raakte een matroos van de *Carmen Florita* te water en verdronk, zonder dat men hem hulp had kunnen verleenen. Een half uur daarna werd zijn lijk opgehaald.

Mededeeling.

In dank hebben wij ontvangen en met belangstelling gelezen het *Negende Jaarverslag der Vereeniging onder de zinspreuk "Moed, Beleid en Trouw."*

Een "vertrouwbare" courant.

Het is ons gelukt de *Curaçaosche Courant*, die met alle gebreken van iemand over de zeventig schijnt behept te zijn, uit haar dommel op te schrikken. Haar gehoor-orgaan moest ook wel geheel versleten zijn, indien zij ons roepen niet gehoord had.

Wat dat oude mensch bij 't eerste ontwaken zoo al mummelt tusschen de tanden — indien het nog tanden heeft — beteekent niet veel; echter geen zweem van weerlegging van hetgeen wij overtuigend bewezen hebben:

De Curaçaosche Courant, waar zij handelt over feiten en gebeurtenissen, die met de Katholieke Kerk in betrekking staan, is volkomen onvertrouwbaar.

Naarmate de oude tante tot 't bewustzijn — 't is wel niet veel — terugkeert, windt zij zich hoe langer zoo meer op. Wij vreezen zelfs, dat voor een mensch van haar leeftijd en constitutie die opwinding gevaarlijk worden kan. Het verstand dreigt zij reeds erbij te verliezen, nu zij zelfs Bolland, den *godloochenaar*, geneigd is te verdedigen.

Doch geen nood! De opwinding is maar van korten duur; het goede mensch — zij verklaart het zelf — zal 't niet lang meer maken en is thans bereid den doodslaap in te gaan en wij, de redactie niet van een *tendenzorgaan* maar van een *Katholiek orgaan*, verheugen ons haar den genadeslag toegebracht te hebben.

Eén woord hebben wij nog met de *Curaçaosche Courant* te spreken, vóórdat zij tot den staat van lethargie terugkeert.

Ziet, men drijft de onbeschaamdheid al zeer ver, wanneer men na ons klemmend betoog over de *onvertrouwbaarheid* der *C. C.* nog durft neerschrijven:

Onze berichten, als overgenomen uit bladen van verschillende richtingen, zijn veel meer vertrouwbaar, dan die welke uit organen geput worden, welke slechts eene richting voorstaan; waar wij uit Nederlandsche Couranten het eene of andere bericht overnemen, doen wij het, zonder het te wijzigen.

En nu moet men weten — wij kunnen het bewijzen met de stukken in de hand — dat de berichten door de *C. C.* aan hare lezers uit Nederlandsche Couranten opgedischt, haar verstrekt worden door twee bladen, die beiden dezelfde richting volgen en waarvan een in Nederland met verachting wordt aangeduid als het orgaan van de ......*kliek!*

Nu moet men weten, dat het laatste bericht der *C. C.* over den moord van Rijssel door een harer vaste medewerkers aan dat blad verstrekt werd, de plaats- en tijdsomstandigheden hebben het voldoende uitgewezen, als antwoord op een klacht, die van Roomsche zijde aan denzelfden persoon in een geheel andere hoedanigheid als van medewerker der *C. C.* was gedaan!

Hebben wij recht te zeggen, dat de *Curaçaosche Courant volkomen onvertrouwbaar* is, ja of neen?

Ingezonden Mededeelingen

Di senjor Von Glockner mes Steinfels mester a informa algun expresion desfavorabel di mondinan di Hartenstein.

—Ta un raar compania aja, senjor Baron, es homber dici maliciosamente, un troepa miserabel. Cada bez nan ta ganja é major. I é senjorita! Bien, mugernan no tin conocementoe di toer es cosnan ai. I es hoben senjor, mi ta keré, no por distingi un paloe di otro. Burkart a conta ainda muchoe cos mas di familia Harteneck Von Hartenstein, koe solamente pa esai es hoben baron tabata tendé, pasobra lo a molestia e wardador di mondi si el a poné un fin na corriente di su palabranan. Major parti lo no keda desconocir pé, pasobra lo é pasa un anja na *Amalienhof*.

Poco-poco el a sigi su camina na barica di es ceroe, solamente un careda smal di paloe tabata separé tor di es camina koe ta bai *Teufelssiepen*. Pa algun lugar basjir, Hans Otto por a mira un pida di es lugar caba, també tabata parcé, koe é tabata tendé boz di hende.

E tabata tendé masjar clar boz di hende, i ora el a jega na un biramentoe el a tendé boz di un muger ta bisa:

—Ta desespera mi, pastoor. Com contentoe mi tabata, koe porfin tempoe di bolbé a jega. I awor es horribel sorpresa.

Promer koe es jaagdor a resolvé, koe lo é keda para té koe e hendenan lo ta basta leuw koe é no por comprendé nan mas, of di haci nan sabi koe é ta ai, nan a presenta caba den camina na su bista.

E tabata conocé es pastoor bieuw di es pueblo di Harteneck; ma nó e moza koe tabata cerca djé, koe tabata di un grandura mediana i un curpa delegar. Su wowonan koe tabata jen di lágrima tabata dirigir na es sacerdote.

E moza tabata frega su frenta coe violencia i dici na boz altoe:

—Promer cos koe mi a tendé ajera nochi, tabata es miserabel bende di paloe. Bo sabi masjar bon: es paloe brein!.... Bo ta único hende riba mundoe, koe mi por abri mi coerazon, pastoor. Si mi mester risca keha mi necesidad coe mi tio Glockner, é ta rabia, i esai ta bolbé causa un cuestion coe papa.

Cara di es sacerdote tabata jen di compacion, mientra el a respondé:

—Mes ora mi a corda koe lo ta duroe pa bo, senjorita Erna. Senjor-major no a larga bisa nada ai riba?

—Mi no a sospecha nada. Bien koe muchoe bez den es simannan di nos ausencia, mi a puntra mi mes, kiko lo ta atrobé. Ma na posibilidad, koe es boenita mondi di *Haya* lo ta na peligro, mi no a corda. Mi pober *Hartenstein*, com lo é caba?

Es dos hendenan a sigi camna; aunké e jaagdor no tabata contentoe di tendé nan combersacion, el a comprendé koe un di nan tabata Erna Harteneck, aunké pastoor Milder no a jamé na su nomber di bautismo.

(*E ta sigi.*)

La Semana Cristiana Ilustrada.

Hemos tenido el gusto de recibir el número correspondiente al último jueves de esta hermosa publicación que nos permitimos recomendar á nuestros lectores como un excelente medio de adquirir á precio sumamente módico un magnifico año cristiano ilustrado con más de 400 bonitos grabados.

Precio por un año 8 fr. 50. Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3, rue Seguier.—Paris.

NEDERLAND.

De Vredesconferentie.

Bladen van alle richting blijven zich nog ontevreden toonen over het niet-noodigen van de Transvaal en den Oranje-Vrijstaat op de Ontwapeningsconferentie.

De *Tijd* zegt naar aanleiding daarvan :

Voorzeker, men kon, om op een wereld-conferentie voor den vrede den Paus buiten te sluiten, de uitnoodigingen niet beter laten doen dan door Nederland, dat daarbij geen eigen vertegenwoordiger behoeft voorbij te gaan. Maar nu verschijnt ook de gerechtigheid.

Want schoon geen der liberale organen den moed had om openlijk tegen de slapheid van onze Regeering op te komen, zoolang het enkel de aanspraken gold van den H. Stoel, is men thans wel gedwongen tot protest, nu twee volken van Nederlandschen stam met gelijke minachting zijn behandeld.

Men heeft met name de Zuid-Afrikaansche Republiek, die haar recht van oorlogvoerende Mogendheid met zoo bloedige letteren op den rug van Engeland heeft geschreven, gelijkgesteld met een negerij! Welnu, thans zijn het niet enkel de Katholieken meer, maar is het 't geheele Nederlandsche volk, dat zich zal afvragen, of ons departement van buitenlandsche zaken de taak van gastheer dan onder alle conditiën moest vervullen, die men het geliefde op te leggen.

Voor ons staat het vast, dat de kooplieden-diplomaten van vóór 200 jaren ons klein volk dergelijke metige rol zouden bespaard hebben. Men moge de pil vergulden zooveel men wil, onze huidige staf van buitenlandsche zaken heeft bij 't arrangement der vredes-conferentie thans geen grooter verdienste dan een vereeniging tot bevordering van het vreemdelingenverkeer.

Dat is alles !

In de *Voce della Verita* lezen wij het volgende :

Het Dagblad van Zuid Holland schrijft, dat de Russische regeering aan die van Nederland heeft doen weten dat het haar weinig geschikt zou voorkomen, indien Nederland gastvrijheid verleende aan de anarchisten, die in Mei een congres zullen houden te Amsterdam terzelfder tijd dat de gedelegeerden ter vredesconferentie vergaderen in den Haag.

De minister van buitenl. zaken heeft daarop geantwoord, dat de Nederlandsche regeering, die de gastvrijheid in eere wenscht te houden, gemeend heeft de bijeenkomst van het anarchistencongres niet te moeten verminderen, des te minder wijl dit bestaan zal uit ongevaarlijke elementen. In elk geval waren, aldus verzekerde de minister, de noodige maatregelen genomen, opdat geen enkele anarchist van de daad tijdens den duur van het vredescongres een voet zal kunnen zetten in den Haag. De surveillance der politie zal in die dagen zoo streng mogelijk wezen.

Zijn, vraagt nu de *Voce*, de anarchisten op een congres ongevaarlijke lieden? Maar waarom dan al die voorzorgen, ten einde gedurende de conferentie hen van Den Haag verwijderd te houden? Als wij dergelijke ongerijmdheden lezen, bekruipt ons de vrees, dat er bij de hedendaagsche diplomatie één van de vijf op den loop is !

De *Oficina Maritima* van 18 Mei ll. deelt mede, dat de correspondent van een Engelsch blad te Berlijn zegt te weten, dat de gemeenteraad van Den Haag geweigerd heeft een ontvangst te bereiden ter eere van de leden van het vredescongres, omdat tot dat congres de Paus en de Transvaal niet zijn uitgenoodigd.

„Leiden aan 't zinken."

Onder dit opschrift schrijft de *Standaard*, het hoofdorgaan der anti-revolutionnairen :

Voor de eere van Leiden's Universiteit doet een optreden als van den hoogleeraar Bolland elk man van wetenschap pijn.

Nog onlangs werd er bij Fruin's graf aan herinnerd, hoe het peil van hooge wetenschap sinds de epigonen de heroën vervingen, te Leiden in *genialiteit* van opvatting is gedaald.

Wat beweegt nu den man op der Philosophen katheder, om in zulk een tijdsgewricht op het schild van de Leidsche *Alma mater* moedwillig de smet te werpen van gemis aan wetenschappelijk *fatsoen* ?

De orthodoxie koos men te Leiden sinds half een eeuw tot mikpunt van zijn pijlen.

Noch Scholten, noch Kuenen lieten zich onbetuigd. Maar wie meet den afstand, die van den Virtuozen-ijver van een Scholten en van den niets-sparenden kerkzin van een Kuenen de vischmarkt-grofheid van een Bolland scheidt !

Laat Scholtens hooge en Kuenens snijdende taal u nogmaals in de ooren klinken, denk aan de nobelen zin van een Fruin en De Vries, van een Cobet en een Dozy zelfs, en hoor dan, hoe de heer Bolland u, om uw vasthouden aan het geloof dat den vaderen overgeleverd is, lompweg uitscheldt voor een "*kuddedier*," voor een die "*schaapachtig voorvaderlijke woordverbindingen nazegt*," en gedreven wordt "door zucht *naar behoud van.... broodwinning*."

Niet waar, daar zou Fruin van gegriezeld, daar zou Scholten tegen getoornd, daaraan zou Kuenen's gemoedelijkheid zich geërgerd hebben. Én om de digniteit der wetenschap, én om de eere van Leidens Universiteit.

Kan nu de afstraffing, die Dr. Schaepman hem zoo onnavolgbaar magistraal toediende, voor zulk een schending van den humanistischen vorm als verontschuldiging gelden ?

Stellig niet.

Wie in het ridderperk der wetenschappelijke worsteling zich dus kattijvelijk vergrijpt, dien jaagt men met opgeheven hand het krijt uit, en met dien kruist men geen lans.

Hier is de hoon van den moedwil, de demonenlach van den overmoed, de lage lust aan het krenkend zeer doen, genot in het schenden van wat heilig is voor anderer hart.

Al is het dan ook, dat Dr. Schaepman het pleit voerde voor wat ook wij *legende* heeten, tegenover zoo vilein gesnater tegen het heilige blijft Schaepman onze bondgenoot.

Bolland is geen antipapist, die voor de eere Christi opkomt. Over den Bisschopsstoel van Rome heen, spuwt deze razende man zijn woede tegen den Christus Gods zelven uit. En waar aldus het anti-Christelijk schimpen op het heilige zelf mikt, is het ons een eere met al wie Roomsch is saam belasterd te worden.

Hier is het de *geest uit de diepte*, die tegen *den Geest uit den Hooge* schatert en gilt.

BUITENLAND.

Rome.— De Paus heeft in de Troonzaal in plechtig gehoor de kardinalen ontvangen. Hun deken heeft aan den H. Vader de wenschen overgebracht ter gelegenheid van den jongsten verjaardag der kroning, en tevens zijn vreugde betuigd over het spoedige en gelukkige herstel van Z. H. Bij dit gehoor waren tegenwoordig vele bisschoppen, prelaten en officiëele personen.

De Paus, ofschoon zeer ontroerd, heeft met krachtige stem en levendige gesticulatie geantwoord.

Z. H. heeft allereerst zijn groote vreugde uitgesproken na een zoo heftige ziekte, van welke God hem gaaf en gezond had gered, zoovele kardinalen en prelaten te mogen ontvangen. De getuigenissen van deelneming, welke van alle kanten zijn ingekomen, waren hem eveneens een goede troost in zijne ziekte.

Een troostvolle lichtstraal schiet door het einde dezer eeuw ; men tracht den oorlog zeldzamer en minder bloedig te maken door een kalme ontwikkeling te bereiden der maatschappij. Hij, die de wijsheid en het goede hart bezat een dergelijk initiatief te nemen, zal in de geschiedenis der beschaving met eere worden genoemd. Dit initiatief is door ons met dankbaarheid vernomen, daar wij den last hebben de vredebrengende deugd van het Evangelie te verspreiden. Wij wenschen van harte, dat het overvloedige vruchten brenge, en dat de oplossing der internationale geschillen ons worde gebracht: door de zedelijke macht der overtuiging. De Kerk, de Moeder der volkeren, is de vijandin van het geweld ; haar zending is, als die van Christus, vredelievend.

De godsdienst verzekert werkelijken vrede onder de menschen, niet alleen op het gebied van het geweten, maar eveneens in de maatschappij. Het is derhalve rechtvaardig, dat men de Kerk de vrijheid late haar taak te volbrengen. De Pausen hebben de verdrukkingen bestreden, oorlogen bezworen en vredestractaten gesloten. Wee de beschaving, als er geen Pausdom ware geweest, dat de hartstochten heeft getemd door de suprematie van de rede te stellen boven het geweld.

De Paus herinnert daarna aan de werkzaamheid van Alexander III, aan den slag van Legnano en aan de groote rol, welke Pius V had gespeeld, die eindigde met de overwinning van Lepanto.

Als sommige onderdrukkers al beproeven de werkdadigheid der macht van den godsdienst te knotten, de Kerk bewaart een onweerstaanbare kracht, die altijd haar weldaden over de wereld zal verspreiden. Haar werkzaamheid omvat de dingen van den Hemel en van de aarde, want zij ontleent haar kracht aan O. H. Jezus Christus, die de dingen van deze aarde vereenigd heeft met die van den Hemel. Tevergeefs zou men een werkelijken en duurzamen voorspoed verwachten van zuiver menschelijke kracht. Eveneens zou men tevergeefs de beschaving willen onttrekken aan den invloed van het Christendom.

Men begrijpt de belangrijkheid van deze toespraak. Het is een antwoord aan de kleinzieligheid der Italiaansche regeering, die den Paus van de vredesconferentie tracht te dringen, en door een dergelijke daad van onverstandige kleingeestigheid den onweerstaanbaren zedelijken invloed van Christus' Kerk meent te kunnen tegenhouden.

Het is een heilige overtuiging, die spreekt uit het woord des Pausen, een overtuiging, die steunt op de woorden van Christus en op de historie der eeuwen.

De Paus, zegt een *Havas*-telegram heeft hetzelfde uitzicht als vóór zijne ziekte. Hij onderhield zich levendig met de 200 bisschoppen, die tot den handkus werden toegelaten.

Frankrijk. — Medelijden hebben we met de Dreyfus-pers. Dat is een zwoegen en tobben om elken dag de onthullingen van de *Figaro* bij te houden plus de openbaringen, welke ook andere bladen nog gelieven op te disschen. Men begrijpe goed waarin dit bijhouden bestaat. Pleiten *Figaro's* onthullingen ten voordeele van Dreyfus, dan is het natuurlijk vrij gemakkelijk om met eenige klinkende volzinnen, die nu al een paar jaar dienst doen, de verpletterende getuigenissen te illustreeren. Van "de waarheid, die op marsch is", van "het licht, dat doorbreekt", van "heldenmoed, offer en geestdrift" schrijft de Dreyfus-pers zoo lichtelijk een kolom of wat.

Erger wordt het geval als de onthullingen ten nadeele van den client pleiten. En dit gebeurt al erg dikwijls. Dan moet het betoog worden ontzenuwd, en van het schuldig der getuigenissen moet een onschuldig worden gefabriceerd. Hetgeen, als 't dag aan dag plaats heeft, een afmattende inspanning vordert. Generaal Boisdeffre, Lauth en Gribelin, *le beau Trio*, noemt ze de Dreyfuspers, slaan met knotsen in tegen de Dreyfussards. En men heeft medelijden met de wanhopige pogingen, waarmede de getuigenissen dezer heeren worden ontwricht.

En, och arm, held Picquart wordt ook maar niet met rust gelaten. De *Gazette de France* zegt weer van hem, dat hij 100,000 francs opmaakte aan het bureau van inlichtingen, om de campagne te betalen, welke hij leidde tegen Esterhazy. Picquart stak het geld niet in zijn zak, maar hij leidde toch een onderzoek op eigen houtje, zonder zijn chefs erin te erkennen.

Hoe men toch dezen held : de nobelste figuur uit de gansche geschiedenis, zegt een tijdschrift, nog zoo met modder kan gooien. Is het dan niet genoeg, dat hij nog steeds beschuldigd wordt van vervalsching van telegrammen en van 't verklappen van geheimen ? Foei.

De *Figaro* is onpartijdig, ja. Zij geeft alles van het dossier der strafkamer. Maar hetgeen vóór Dreyfus kan pleiten het laatst, als de indruk, door de tegenstanders gemaakt, vergeten is.

Want 't blad, dat eerst door de Dreyfussards verheerlijkt, toen verschopt, eindelijk weer opgeraapt en thans hemelhoog wordt verheven, behoort thans beslist tot de Dreyfus-partij. 't Is eigenaardig te lezen, wat de *Gaulois* schrijft van den indruk, door 't verslag Picquart teweeggebracht.

Het blad schrijft :

Wat ! Ziedaar iemand, die zich opwerpt als advocaat van Dreyfus en de openbare aanklager van Esterhazy, die bekent, dat hij gedurende twee maanden het geheime dossier in handen heeft gehad, en die ons verklaart, dat hij zich niet herinnert wat er zich in bevond! Ik heb in zijn verklaring van heden twee en vijftig maal het refrein gehoord : "Ik herinner het mij niet."

Gij herinnert u uw dossier niet en gij beschuldigt den een en gij verdedigt den ander ! Maar waarvoor verdedigt gij den een en waarvan beschuldigt gij den ander ?

De heer Clemenceau zelf is zoo verslagen door het onderzoek, hetwelk Picquart door Desvernine over Esterhazy heeft doen instellen, dat hij bekent, dat het niets heeft voortgebracht. Wat zal hij nu wel zeggen van het pleidooi en van het requisitor van Picquart, welke beide beginnen met : "Je ne me souviens pas" en die beide eindigen met : "Je ne me rappelle pas."

Een goed ingelicht persoon zei ons, vóór de openbaarmaking der verklaring van Picquart : "Zij zal vernietigender zijn voor Picquart en voor Dreyfus dan de verklaring van generaal Roget !"

Wij konden het niet gelooven. Maar zij overtreft nog wat wij ons hadden kunnen voorstellen. Dat is de vernietiging van het Dreyfusisme door de nagels van het Dreyfusisme zelf.

Een "grog d'honneur" voor Picquart ! Wij zullen haar betalen. Dat zijn wij hem wel schuldig !"

Nog gaan de onthullingen over de zaak-Dreyfus voort. Generaal Gonse heeft getuigd. Vijf kolommen lang. Wie zich vermaken wil, leze de dagelijksche oordeelvellingen der Dreyfus-pers. Spreekt er iemand ten voordeele van Dreyfus, dan is diens oordeel verpletterend, zoo het tegendeel, dan schijnt nog altijd de onschuld van Dreyfus door de bewijsvoeringen tegen hem.

De verklaringen van generaal Gonse, lezen we ergens, bevestigen ons hoe langer zoo meer in de overtuiging van Dreyfus' onschuld.

We zullen de menschen maar laten redeneeren.

—Eindelijk heeft men den oorsprong der fameuse kist O. N. 2 uit de moord-geschiedenis van Rijssel ontdekt. 't Is de *Dépêche*, die het licht brengt.

Gelijk wij vroeger reeds hebben vermoed, zegt het blad, is O. N. 2 eenvoudig het merk van een bestelhuis, dat voor een dozijn jaren te Parijs heeft bestaan. O. beteekent Omnibus, N., Nord, 2 is 2e quai. Het was een bepaald merk voor kisten, die per ijlgoed werden verzonden. O. N. 2 beteekent dus omnibus van het Noorden, staande op de 2e kade.

De Kamer van inbeschuldiginstelling heeft uitspraak gedaan, die een diepen indruk zal maken, niet alleen in Frankrijk, maar overal, waar van de schandelijke instructie tegen den broeder is gehoord.

De Kamer heeft de tot heden

gevoerde procedure tegen broeder Flamidien *vernietigd.* Zij heeft de conclusies van mr. Chesnelong aangenomen, die bewees, dat de instructie in flagranten strijd was met de wet.

En ofschoon de verdediger niet had gevraagd de instructie nietig te verklaren, omdat hij onmiddellijk, en ondanks de partijdige instructie tot de vrijspraak van br. Flamidien wilde komen, heeft de Kamer toch de vernietiging uitgesproken.

Of de wet dus ook verkracht is; of de partijdigheid ook uitschijnt.

Na de Paaschvacantie hebben de broeders van de rue de la Monnaie hunne scholen mogen heropenen. Een besluit van den prefect gaf er hun verlof toe.

Wij zijn er zeer nieuwsgierig naar te zien, of de *Curaçaosche Courant* deze *vertrouwbare* berichten aan hare lezers zal mededeelen.

Zwitserland.—Het toch reeds kleine kuddeke der zoogenaamde Oud-Katholieken verliest jaar op jaar aan beteekenis.

Indien het niet de sympathie genoot van de vijanden der Kerk, d. w. z. van de meerderheid der staatslieden, door wier steun het van tijd tot tijd zich een deel toeëigent van de kerkelijke goederen der Katholieken, ware het reeds lang te gronde gegaan. Vooral de faculteit der Oud-Katholieke theologie te Bern heeft het zwaar te verantwoorden. Deze telt vier professoren. De heer Herzog, voor het leven benoemd, is in zekeren zin de eenige professor der faculteit, die door den Staat als zoodanig erkend en bezoldigd wordt. De heeren Michaud en Woker, indertijd eveneens aangesteld bij de Oud-Katholieke faculteit, zijn echter sedert eenige jaren belast met lessen aan de faculteit der letterkunde, zoodat het kanton Bern zich bij deze faculteit twee leerstoelen uitspaart. De vierde professor, de heer Turlings, komt geheel ten laste der Oud-Katholieke gemeente. Bij de Oud-Katholieke faculteit zijn in het heel slechts acht studenten ingeschreven.

Om zich van den ondergang te redden, hebben de Oud-Katholieke professoren reeds meermalen pogingen in het werk gesteld tot oprichting eener internationale faculteit, als toevluchtsoord voor de ongelukkigen van alle landen, die met de Kerk gebroken hebben. De heer Herzog maakte tot uitvoering van dit plan reeds eene apostolische reis door Amerika, doch keerde onverrichterzake terug.

Oud-Katholieke congressen baatten evenmin.

Nu richt men vol hoop het oog op het arme Boheme, waar de kreet "Los van Rome" erin geslaagd is, eenige schapen van den waren Herder te rooven.

Als de Zwitsersche Oud-Katholieken met zulke proselieten zich verblijden kunnen, dan: Proficiat!

— Het door de Protestantsche synode te Zurich genomen besluit, om in de toekomst ook ongedoopten als ledematen van de gemeente te erkennen, heeft het zaad der verdeeldheid uitgestrooid onder de volgelingen van Zwingli.

Reeds hebben eenige Protestantsche familiën te Zurich in de *Feuille Evangélique* van hun uittreden uit de nationale Kerk openlijk kennis gegeven.

De *Algemeine Schweizer-Zeitung*, die haar levendigsten spijt over dit besluit der synode uitdrukt, vreest, dat menige geloovige Protestant tot de Katholieke Kerk zal overgaan.

Italie.— Men herinnert zich, dat eerst als Italiaansch afgevaardigde ter Haagsche vredesconferentie benoemd heette de heer Visconti Venosta; het blijkt thans, dat de heer Visconti-Venosta heeft geweigerd aan de conferentie deel te nemen, omdat Italië de deelname des Pausen op zoo ignobele wijze had tegengewerkt.

De koning en de koningin van Italie zijn te Cagliari in Sardinië aangekomen en luide toegejuicht. Een journalist vertelt echter een gesprek met een partij boeren, die hem zeiden: Wij zijn wel erg blij, dat de koning hier komt, maar hij moet zelf zijn eten meebrengen. Wij hebben zelf honger en niets om hem te geven.

Bij de feesten te Cagliari is een tribune, waarop een twintigtal jonge meisjes naar den koning zagen, ingestort. 17 zijn ernstig gewond, twee gedood. De koningin stapte uit en hielp persoonlijk de gekwetsten.